

Тютюнопушене или здраве – изберете сами

Д-р София Ангелова

Гл. асистент, СБАЛББ „Св. София“

Тютюнопушене или здраве - това е големият въпрос на нашето време. Време, в което повече от половината българи пушат. Време, в което 48.5% от децата на България пробват цигарите преди 13-годишна възраст, а 37.4% са трайни пушачи, като относителният дял на момчетата е по-висок от тези на момчетата (данни от „Глобално проучване на тютюнопушенето сред младите“). Време, в което расте непрекъснато броят на българските пушачки. В тази димна действителност България става членка на Европейския съюз. Това ни задължава... особено нас, лекарите, въпреки че 33.9% от лекарите пушат редовно (по данни на проучване през 2005 г. на Националната асоциация против тютюнопушенето съвместно с МЗ, НЦООЗ, БЛС). Задължава ни да обединим усилията си в борбата с тази особено опасна токсомания на нашето време.

Тютюнът... замисляли ли сме се какво причинява на човешкия организъм? Ако през XVI век са описвали неговите лечебни свойства „предизвиква сън, премахва умората, успокоява болката, премахва главоболието“... то скоро след това, и лекари и пациенти се разочаровали от него. Въпреки това широко бил разпространяван. Първоначално – пушенето с лула, по-късно в XVIII век – пушенето на цигари и от началото на XIX век се появили пурите. В началото на двадесети век става популярно пушенето сред жените. Ако жените знаеха, че враг номер едно на красотата е тютюнопушенето, убедена съм, ще спрат да пушат, въпреки, че с насмешка приемат, когато им се говори за „рака на пушачите“ - рака на белия гроб. Непрекъснато в своята практика се срещам с активни пушачки, т. е с над 20 г. пушене по една или повече от една кутия цигари дневно. Какво ме впечатлява? Жълтата, изсушена, изхабена и с хиляди бръчици кожа, а зъбите с цвят на слонова кост, лошия дъх от устата, пресипналият глас, „тютюнджийската кашлица“ са неприятни за околните, че и за самите пушачи. А миризмата на цигарения дим се просмуква от косата и лигавицата на устната кухина, така че и най-скъпите дезодоранти за уста и тяло не могат да я замаскират. Ето това правят 1 или 2 кутии цигари дневно. Цигарите унищожават и сексуалната аура на жените и мъжете и водят до тяхното полово безсилие.

Ако нашите органи можеха да говорят, сигурно биха викнали с пълен глас и призовали за опазване на вътрешната среда преди всичко от никотина, който е силно отровен органичен алкалоид. Белодробни заболявания, злокачествени заболявания, сърдечно-съдови и мозъчни - това са само част от здравните последици за пушачите. Но замисляли ли сме се за тези, които се крият зад димната завеса на криворазбраната толерантност и страдат наравно с пушачите от всички заболявания. Наистина... не даваме ли с твърде лека ръка право на пушачите да запалват цигара в дома, на работното място, при децата си. Именно ние, лекарите, сме тези, които трябва да поговорим, да мотивираме пушачите, да ги убедим, че никога не е късно да откажат цигарите. Да се грижат за здравето, красотата и младостта си. Да не дават пари да ги загубят, защото след това ще бъде късно да ги възстановят! И... ако успеем да постигнем това, тогава да им помогнем да се избавят от цигарите, защото не трябва да забравяме, че тютюнопушенето е зависимост и само около 2% от пушачите могат да се откажат сами.

Тази зависимост може да бъде преодолена с един нов продукт, който не е никотин-заместващ - СНАМРИХ® (varenicline), представен от фармацевтичния гигант Пфайзер. Известно е, че никотинът се свързва с никотиновите рецептори, които се намират в мозъка, мускулите, надбъбречните жлези, сърцето и др., като измества ацетилхолина. Така се предизвиква промяна в броя и чувствителността на холинорецепторите, които се активират от ацетилхолин и никотин. Тези промени обясняват изграждането на толерантност към никотина, т.е. пушачът трябва да поддържа постоянно ниво на никотин в мозъка, за да се осъществява нормално функциониране. СНАМРИХ® се свързва с $\alpha 4\beta 2$ никотиновите ацетилхолинови рецептори и редуцира нуждата от никотин и пристрастяването към него. СНАМРИХ® намалява удоволствието от тютюнопушенето и ефектите на еуфория, предизвикани от никотина. СНАМРИХ® облекчава симптомите на никотинова абстиненция и чувството за непреодолима нужда от цигари.